

Parasztból békepolitikus

525 éve halt meg Flüe-i Miklós

„Égnek állt a hajunk, és elállt a szavam.” Az egyik kortárs látogató csak borzongással tudott visszaemlékezni a félelmetes erdei emberre, *Flüe-i Miklósra*. Sokan, akik először pillantották meg a zilált hajzatú és átható tekintetű remetét, visszarettentek, mintha csak kísértetet láttak volna.

Flüe-i Miklós sosem volt az a kedélyes remete, akit a biedermeier képpekről ismerünk. Nemcsak rettenetes külseje idegenítette el az embereket, nem is csupán spártai életmódja. Az emberek már akkoriban sem tudták megérteni, hogy egy ötvenéves nagygazda miért hagyja cserben csinos feleségét és jól sikerült gyerekeit, hogy remeteként éljen valahol a pusztaságban. Nem érték föl ésszel, mi féle Isten lehet az, aki azt követeli, hogy valaki mondjon le boldog családi életéről.

Kilépés egy másik világba

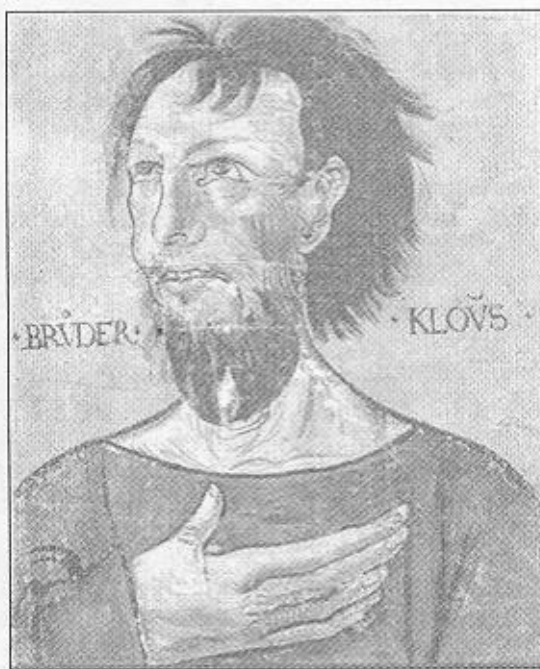
De akkor miért érezték úgy az emberek, hogy mágikusan vonzza őket ez a komornak tűnő erdei ember? Miért lepleződött le oly gyakran áldott jó beszélgetőpartnerként, megértő emberismerőként és kitűnő tanácsadóként? Hogyan történhetett meg, hogy a világtól látszólag menekülő aszkéta első rangú politikai tekintéllyé vált?

Több mint fél évezreddel halála után még mindig kihívást jelent az ún. józan ész és az elemi erkölcs számára. Valóban megérteni talán sosem lehet majd, mit tett Miklós. Jobb híján meg lehet kísérelni, hogy közeledjünk hozzá, és valamennyire megértsük.

Az a kicsi paraszti világ, amelybe Miklós beleszületett 1417-ben, egyáltalán nem volt idilli. Az Alpok lakóinak keményen kellett gürcölniük az aljerdők távoli fennsíkjain. A régi beszámolók erős, megfontolt, vékony arcú és kérges kezű emberként ábrázolják Miklóst.

Boldog házasságban élt, és tíz gyermeket nevelt vendégszerető házában. Politikailag elkötelezett volt, az igazságosság fanatikusa. Polgártársai polgármesterré és a Kantonok Tanácsának tagjává, ülnökké és bíróvá választották. Megvesztegethetetlenül és bátran folytatott pert saját plébánosa és kapzsi kolostorok ellen.

De a svájci paraszt teljesen normális életébe egyre határozottabban tör be egy másik világ: anélkül hogy elhanyagolná családi és társadalmi kötelességeit, Miklós megteremti magának a magány oázisait. Távoli helyekre vonul vissza, éjszakánként titokban fölkel a házastársi ágyból, hogy imádkozzék. Megnyílik az akkoriban hatalmas teret nyelő misztikus áramlatok és laikus mozgalmak számára.

Elkeseredett harc tombol Miklósban: Megszegheti-e a feleségének az oltár előtt ígert hűséget? Magára hagyhatja-e a családját? Nem csupán vallásilag feldiszített, könyörtelen törekvés lenne-e ez az önmegvalósításra?

Egy megvesztegetett bírók által elkövetett, megdöbbentő jogcsavarás élménye váltja ki a végérvényes döntést: Miklós leteszi minden közhivatát, összecsomagol némi útravalót, és nem messze addigi otthonától, egy hegyes peremén remetelakot épít magának. Nincs benne sem asztal, sem ágy, edényekről és hasonló luxustárgyakról nem is beszélve.

Súlyos tanácsok a cellából

De a nyomorúságos cellának van egy ablaka. Most megmutatkozik, hogy bár a remete visszavonult a világi ügyletek nyüzsgésétől, a hatalomvágytól, a tulajdonosi gondolkodás-

módtól és a korrupt politikától – de nem vonult vissza az emberektől. Egészen új elevénységgel van jelen számukra. Őv a megalapozatlan féltékenységtől, hiú parasztasszonyoknak világosan elmagyarázza a földi dolgok mulandóságát, testi bajokkal is törődik, és egyszerű biztatásaival beleérző pszichológusnak bizonyul.

Egyes szakemberek manapság meglehetősen komor, szinte pogány vonásokkal bíró istenképet vetnek a szemére, *Carl Gustav Jung* számára azonban Flüe-i Miklós „Isten kegyelméből az egyetlen kiemelkedő svájci misztikus, akinek unortodox, őseredeti víziói voltak, és tévedheteletlen szemmel nézhetett bele annak az isteni léleknek a mélységeibe, amely egy szimbolikus archetipusban még egyesítve tartalmazza az emberiségnek a dogmatika által szétválasztott összes felekezeteit”. Honfitársa, Jung úgy véli, hogy a modern misztikus prototípusaként Miklós legyőzhetné a különböző felekezetek és vallási hitvallások megosztottságát.

Mindenesetre remeteként immár nincs mit veszítenie, sem pénzt, sem a hatalom érzését. Ez a függetlenség hiteles tanácsadóvá teszi a politikai viszályokban is. Ahogyan a zarándokok egy szentélyhez, úgy özönlenek cellájához Konstanz és Solothurn tanácsosai, Bern és Luzern kantoni kormányának küldöttei, Albert Cavallazo della Banca velencei diplomata és a milánói hercegség legátusai. Kapcsolatban áll Zsigmond osztrák főherceggel, s amikor a Svájci Államszövetségnek ez az ősellensége lemond háborús terveiről, és késznek mutatkozik a békés együttélésre, ezt mindenki Miklós testvér befolyásának tulajdonítja.

„A béke szerelmese”

Miklós, a remete hű maradt alaptételéhez, hogy senkinek sem beszél a szája ize szerint. A cellájában élő békebarát szemlátomást kényelmetlenül vált a politikusok és azok számára, akik üzletet csináltak a háborúból. Hiszen a kantonok szegyenletesen gyakran bonyolítottak olyan háborúba, amelyeket tulajdonképpen mások folytattak. Svájci politikusok kenőpénzt fogadtak el Auszriától és Fran-

ciaországtól. Azok a polgártársai, akiknek nem ment annyira jól, csapattal álltak idegen zsoldosvezérek szolgálatába. Miklós éppoly bátran küzdött a divat ellen, mint a kantonok terjeszkedési politikája ellen. Hódításra vágyó hofitársait intette, „ne helyezzék túl messzire a kerítést”.

Abban a korban, amikor a pacifizmus még ismeretlen szó volt, és a püspökök teljesen magától értetődően léptek föl hadvezérként és ostromlóként, Flüe-i Miklós már határozot-

tan elvetette a háborút mint a politika eszközét. Híressé vált a berni városi tanácshoz írt levele, amely afféle politikai végrendelete: „A béke minden tekintetben Istenhez tartozik, hiszen Isten maga is béke, és a békét nem lehet elpusztítani. A békétlenség pedig el fog pusztulni. Ügyeljetek ezért arra, hogy a békére irányuljon törekvésetek, védelmezzétek az özvegyeket és árvákat...” A Flüe-i remete mértéktelően részese volt a stans-i ún. szövetségi parlamentnek, ahol 1481-ben

elhárították a kantonok és a városok közötti, fenyegető testvérháborút. Az egyenjogú, szuverén kantonokból álló, akkoriban létrejött többnyelvű államszövetség úgy hat mint a 20. századi Európa egyesülésének víziója.

A solothurniak ritka megtisztelő címet adtak a messzire tekintő erdei embernek, talán a legszebbet, amelyet egy keresztény viselhet: „A béke szerelmese”.

Christian Feldmann

Forrás: Kirche In, 2014/3

„Aki boldogtalan, a saját hibájából az”

(Epiktétosz, ókori görög bölcsele)

Nem mások tesznek bennünket boldogtalaná. Nem mások okozzák az elbukásunkat. Nem mások felelősek örömtelenségünkért.

Annak a léleknek, aki a Földön megtalálta a helyét és szerepét, a boldogság társául szegődik. „A boldogság a jó birtoklása az elvesztés félelme nélkül” – Dombi Feri bácsi ezt a gondolatot ültette éveken keresztül a lelkünkbe.

A legnagyobb küzdelem életünkben a harmónia, az öröm, a békesség megtalálásáért folyik.

„Nem szabad leülni, ölbe ejteni a kezét. Minden kezdés, minden küzdés, ha sikerül, ha nem, többet ér, mint a néma és fáradt kétségbeesés... A célhoz csakis megghiúsult küzdelmek árán vezet az út... Ne álmokat, délibábokat keressünk, ne azt várjuk, hogy szánkba repüljön a sült galamb...” (Perlaky Lajos)

A lelkem akkor lesz békés és harmonikus, ha fel tudom dolgozni a mindennapok eseményeit, de legfőképp, ha a megbocsátást jézusi szinten tudom gyakorolni. Ezt látom a legfontosabbnak, ezt érzem a legnehezebbnek.

Megbocsátás hiányában – bármilyen lelki ember legyek is – növekszik bennem a keserűség, a neheztelés, a megbántottság tudata, a sértődés. Ezek leülepsznek a lélek mélyére, és megakadályozzák, hogy felszabadult, vidám és boldog legyek.

Saját tapasztalatomból tudom, milyen nehéz a felejtés, a megbocsátás. Találkoztam valakivel, aki nagyon ostoba és otromba módon viselkedett velem sok évvel ezelőtt. Első gondolatom az volt, hogy most jól megmondom neki a véleményemet. Megdöbbsentem, hogy ennyi év után is magamban hordozom a sértettséget, a megbántottságot, a bosszúságot. Erősen megdorgáltam magam, majd imádságban kértem a mennyei Atyát, hogy tudjak felejtani, megbocsátani, és a lelkem ne legyen tele negatív érzelmekkel. Nehezen ugyan, de megoldottam a feladatot.

Pedig milyen régen elhatároztam, hogy nem engedem a lelkem békéjét tönkretenni egyetlen ostoba emberi megjegyzéstől, viselkedéstől.

A lelki életet élő embernek központi kérdés a megbocsátás. A szív és a lélek békéje akkor születik meg, ha „felülről” segítséget kérve, nagy erőfeszítéseket teszek, hogy ne legyen a lelkemben negatív erő, indulat, előítélet.

Mennyit küzdöttem ezért, és mégis csak részeredmények születnek. Amikor futni vagy kerékpározni megyek, sokszor már az induláskor előtenek a negatív gondolatok, érzések. Eszembe jutnak grimaszok, megjegyzések, gúnyos szavak, hálátlanság, gyűlölet, ami felém irányult. Ilyenkor azonnal leparancsolom magam arról, hogy ilyenekről gondolkozzam, ilyen dolgok mérgezzék a lelkemet. Nem egyszerű feladat.

A sport elviszi a feszültség, a keserűség, a bánat, a rosszkedv 30-40%-át. A többit a mély Isten-kapcsolat, a személyes találkozás Jézus Krisztussal, és a szemlélődő típusú imádság oldja fel.

Akinek nehezen tudok megbocsátani, aki iránt mély el-lenszenvet érzek, azért megpróbálok minden nap imádkozni, mindaddig, amíg távozik belőlem a negatív érzelem.

A lelki ünnep, a felhőtlen öröm, a végtelen szeretet nem adatik meg sokszor. De amikor betölti a lelket, életre szóló tapasztalat, élmény lesz.

Az egyik tábori remetenap végén megkérdezte tőlem egy csillogó szemmel visszatérő remete: „Szeretném átölelni az egész világot! Mit jelent ez?” Csak annyit válaszoltam: hogy tökéletesen sikerült a remetenapod.

Megbocsátani azoknak a legnehezebb, akik velünk, körülöttünk élnek. Az idegen sutasága, ostobasága nem fáj, de a szereteteinkké igen.

Egy amerikai fiatalember azon a repülőgépen ült, amelynek (2009-ben) a felszállás után nem sokkal leálltak a hajtóművei. A pilóta jelezte, hogy nemsokára a földnek csapódnak. Mindenki készült a halálra. A pilóta nagy bravúrral letette a gépet a New York melletti Hudson folyóra. A 150 utas közül csak egy sérült meg súlyosabban. A fiatalember elmondta, 28 másodperc volt az egész, de megváltozott az élete. Azóta nem veszekedett a feleségével. Így indokolta: „Mert nekem ő fontosabb, mint az én igazságom.” Ennyit lehet változni 28 másodperc alatt. Ilyen magasságokba lehet eljutni. Ilyen elhatározásokat lehet tenni.

Aki megtelik békességgel, az biztonságban van, mert a béke minden jónak a foglalatja.

Vincze József